چهار شنبه 04 مرداد 1402 - 11:08

[ah smayl Sfvi (Xtai) il qsa tanlq]

Sfvi hkumtinin banisi ah smayl Sfvi hicri-msi 26 tir 866-c ild (m. 17 iyul 1487-ci il) rdbild anadan .olmudur

arannews: : 536 il vvl bu günd Sfvilr nslinin eyxlrindn v eyx Sfiyddin rdbilinin nvlrindn olan eyx Heydr Sfvinin övlad dünyaya gldi. Onun adn smayl qoydular. smayl rdbild anadan oldu. Atas Heydr xan irvan vilaytind gedn döyüd öldürülnd v övladlar (smayl da daxil olmaqla) Aqoyunlulara sir dünd onun bir ya tamam olmamd. smayl anas v iki qarda il birlikd dörd il yarm Fars vilaytinin stxr hrind hbsd qald. Sonradan Sultan li Aqoyunlu rdbil halisinin v eyx Sfiyddinin agirdlrinin dstyini qazanmaq üçün onlar azad etdi. Bu zaman Sfvi böyüklri v sufilri, elc d eyx Heydrin müridlri (Qzlbalar kimi tannr) gnc smayl atasnn caniini seçrk onun trafna toplandlar. O, 13 yana qdr rdbild qald v bu müddt rzind qzlbalardan ibart 10.000 nfrlik ordu yaratd. 879-cu ild rdbildn Aqoyunlu mirlrin qar böyük qiyama balad v qsa müddt rzind Azrbaycan v mühüm Tbriz hrini l keçir bildi. Onun on dörd yandan çox olmad halda, ona möhkm inanan agirdlrin kömyi il hicri-msi 888-ci ild rann ah oldu v öz sülalsini cdad Sfiyddinin ad il “Sfviyy” adlandrd. Nhayt, txminn 23 illik padahlqdan sonra I ah smayl 19 Rcb 930-cu il (23 may 1524) bazar ertsi günü 37 yanda vfat etdi. Onun cnazsini “eyx Sfi” türbsind cdadlarnn mqbrsind dfn etdilr.
Bzi tarixçilr ah smayln ölüm sbbini hyat yoldann sir dümsindn sonra kdr qrq olmas hesab edirlr. Osmanl padah I Slim Tbrizi fth etdikdn sonra ah smayln sevimli hyat yoldan sir götürrk apard. Bu hadis Sfvilrin banisinin qüssdn ölümün sbb oldu.

I ah smayln dövründ ba vermi n mühüm hadislr:

Sfvilr ahnahlnn sasnn qoyulmas;
rblrin rana hücumundan sonra ilk mrkzi hökumtin formalamas;
Tbrizin paytaxt kimi seçilmsi;
iliyin hökumtin rsmi dini elan edilmsi;
1510-cu ild özbklr qar müharibd qlb;

قدرت گرفته از پرتال شمس - ITShams.ir